

CONSULTATIE
WIJZIGING VAN DE WET TER VOORKOMING VAN WITWASSEN EN FINANCIEREN VAN
TERRORISME EN
ENIGE ANDERE WETTEN

Inbreng van Holland Quaestor
d.d. 15 augustus 2016

Contactpersonen Holland Quaestor;
Mw Mr Renate Boelens
Voorzitter Vakgroepcommissie Holland Quaestor
Renate.boelens@tmf-group.com

Mw Drs Mariet van den Berg
Verenigingsmanager
Stephensonweg 14
Postbus 693
4200 AR Gorinchem
info@hollandquaestor.nl

Inleiding

Holland Quaestor heeft ook bij de consultatieronde inzake de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) een bijdrage geleverd. Het valt Holland Quaestor op dat in het Voorstel van Wet van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), op verschillende plaatsen is gekozen voor een nadere invulling van begrippen door middel van een algemene maatregel van bestuur, daar waar in de Wtt 2018 een aantal van dezelfde begrippen reeds in het Voorstel van Wet zijn gedefinieerd. Het gaat hierbij met name om begrippen als “UBO” en “PEP”. Voor een consistent gebruik en transparantie van begrippen in de uitvoering van wetten, verdient het volgens Holland Quaestor aanbeveling om deze begrippen, als gehanteerd in de Wtt 2018, over te nemen in de Wwft en deze niet apart te regelen dmv een algemene maatregel van bestuur om een consistente uitvoering te komen en te voorkomen dat er verwarring optreedt, met name daar waar zowel de Wtt 2018 als de Wwft van toepassing zijn.

Voor de trustsector is het van belang dat zij, nu zowel de Wtt als de Wwft voor grote delen van haar praktijk van toepassing zijn, deze begrippen consistent kan hanteren. Afwijking van deze begrippen in de Wtt en Wwft stelt de sector voor problemen bij de uitvoering.

De UBO kwalificatie dmv “hoger leidinggevend personeel” is ook bij de uitvoering van de Wwft een heet hangijzer. In de trustsector is het niet ondenkbeeldig dat er geen UBO te kwalificeren is met een 25%+ belang en waarbij de tussenliggende holdings worden bestuurd door ‘corporate service providers’, die geen van allen aangemerkt kunnen worden als degene met ‘zeggenschap’ in de zin van de Wwft. Dit leidt tot problemen in de uitvoering van de wet bij trustkantoren. De genoemde bestuurders, veelal overigens vennootschappen en geen individuen, zullen niet genegen zijn om identificatie documentatie te overleggen en zich verzetten tegen opname in het UBO register aangezien zij menen dat het begrip “hoger leidinggevend personeel” niet op hen van toepassing is.

Bovendien zou er, analoog aan hetgeen door de “FATF Recommendations” wordt gesteld, een uitzondering gemaakt dienen te worden voor beursgenoteerde UBOs.

Commentaar per artikel

Artikel 2c: Op 14 juli 2016 heeft de Europese Commissie een voorlopige lijst vastgesteld met hoog risico landen (de ‘supranationale risicobeoordeling’). Het is Holland Quaestor opgevallen dat een groot aantal landen die bijvoorbeeld door Transparency International als een hoog risico land worden aangemerkt vanwege het corruptie risico, ontbreken in de lijst van de Europese Commissie. Dit is tevens een groot aantal landen die thans als een ‘hoog risico land’ worden aangemerkt, vanwege het hoge risico op corruptie, zoals bijvoorbeeld vele Afrikaanse landen. Tevens wordt niet aangegeven door de Europese Commissie wat de achterliggende reden is voor het opnemen van alleen de genoemde landen in de genoemde lijst. De Minister van Financiën en de Minister van Veiligheid en Justitie zijn aangewezen als de verantwoordelijke autoriteit voor het opstellen van de nationale risicobeoordeling. Deze beoordelingen dienen als hulpmiddel bij het opstellen van de individuele risicobeoordelingen van instellingen. Het verdient volgens Holland Quaestor aanbeveling om bij het vaststellen van de nationale risicobeoordeling, de instellingen te informeren omtrent de achterliggende redenen voor het opnemen van de betreffende landen als hoogrisico landen. Hiermee wordt het begrip en waakzaamheid van de instellingen vergroot en kunnen de instellingen maatregelen nemen die de geïdentificeerde risico’s door de genoemde overheden beperken en deze effectief beheersen.

Artikel 3 lid 2b: het begrip “redelijke maatregelen” wijkt af van hetgeen in de Wtt 2018 is opgenomen. In de uitvoering van de regelgeving stuit het verschil in begripvorming tot problemen (zie ook hieronder bij Art 3 lid 10).

Artikel 3 lid 10: krachtens AmvB zullen “risicovariabelen” worden bepaald. Het is Holland Quaestor niet duidelijk wat hiermee precies wordt bedoeld. Hierover is in de Memorie van Toelichting niets verduidelijkt. Holland Quaestor beveelt aan om hier meer duidelijkheid in te verschaffen. Dit artikel is weliswaar niet van toepassing op trustkantoren voorzover zij de diensten verleent in de Wtt, echter trustkantoren verlenen ook diensten die niet onder de Wtt onderhevig zijn, maar wel onder de Wwft. Trustkantoren zullen derhalve als dienstverlener van deze diensten wel degelijk onderhevig zijn aan de verplichtingen van dit artikel.

Artikel 4 sub 5: Holland Quaestor begrijpt dat de trust die hier wordt genoemd, de “discretionary trust” betreft en zij kan zich vinden in hetgeen is neergelegd in dit artikel. De vraag komt echter wel op wie in dit geval in het UBO register als UBO dient te worden opgenomen, nu de begunstigen van de trust nog niet aangewezen kunnen worden. Kan in dat geval volstaan worden om een groep als UBO in te schrijven in het UBO register, zoals bijvoorbeeld “de familie xyz”? Holland Quaestor realiseert zich dat nadere wetgeving volgt inzake het UBO register, maar gezien de reikwijdte van de in dit artikel opgeworpen problematiek stipt zij deze issue reeds nu aan.

Artikel 5 lid 1 onderdeel a subonderdeel 3e: betekent de uitbreiding zoals genoemd in dit artikel dat bij introductie door een instelling aan een andere instelling, indien een trustkantoor een relatie wenst aan te gaan met een client (UBO, doelvennootschap), dan wel een transactie uit wil voeren en cliëntenonderzoek reeds is verricht door een bank of andere financiële instelling in Nederland of andere lidstaat, het trustkantoor zich mag verlaten op het cliëntenonderzoek wat reeds is verricht door de introducerende instelling?

Artikel 8: Een client wordt nog 1 jaar beschouwt als PEP nadat de PEP status is komen te vervallen, echter deze termijn kan zoveel langer duren tot er geen sprake meer is van dit hogere risico. Hoe en op basis waarvan kan besloten worden dat er geen sprake meer is van een hoger risico?

Artikel 8: lid 1 wat wordt verstaan onder “verscherpt cliëntenonderzoek” en **lid 3** wat onder “verscherpte controle”. Aan welke ‘verscherpte’ maatregelen denkt de wetgever en kunnen hiervoor handvatten worden gegeven.

Artikel 8 lid 6: wat dient verstaan te worden onder “passende risicobeheersystemen”? Hieronder wordt onder meer verstaan ‘op risico gebaseerde procedures om te bepalen of de client of de uiteindelijk belanghebbende een PEP is. Het is Holland Quaestor niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Bij 2^e wordt het begrip “passende maatregelen” gebruikt om de bron van het vermogen vast te stellen. Deze terminologie wijkt af van hetgeen in de Wtt 2018 wordt gehanteerd, niet alleen voor PEPs maar voor alle cliënten (met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid). Het is Holland Quaestor niet duidelijk waarom de begrippen in beide wetten, Wwft en Wtt 2018, niet op elkaar zijn afgestemd en gelijkkluidend zijn. Dit leidt tot verwarring en onduidelijkheden in de uitvoering van deze

wetten. Bovendien is er sprake van een zekere mate van rechtsongelijkheid tussen de positie van verschillende instellingen: trustkantoren dienen de bron van het vermogen ‘met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid’ vast te stellen, terwijl andere instellingen slechts ‘passende maatregelen’ dienen te nemen om tot het beoogde resultaat te komen.

Art 20b: alhoewel art 2d bepaalt dat de compliance functie meldingen doet bij de FIU, conform art 16, worden alle werknemers van een instelling bevoegd tot het doen van een melding bij de FIU, in de genoemde gevallen. In artikel 2d lid 1 staat vermeld dat één persoon binnen de compliance functie de taak heeft om ongebruikelijke transacties te melden. Deze artikelen lijken hiermede derhalve in tegenspraak te zijn. Is het de bedoeling dat de werknemer een zelfstandige meldingsbevoegdheid krijgt, of zal deze bevoegdheid altijd via de compliance officer dienen te lopen. Het moge bekend zijn dat het doen van een melding aan de FIU geschiedt via het “meldingsportaal” van de FIU, waarvoor een melder geregistreerd dient worden. De instelling dient hiervoor zorg te dragen. Het is Holland Quaestor niet duidelijk hoe de wetgever meent dat indien een werknemer van een instelling zelfstandig bevoegd gaat worden om meldingen te verrichten, dit in de praktijk geëffectueerd zal kunnen worden.

Artikel 23: in dit artikel is de verplichting opgenomen om informatie inzake de FIU melding te delen binnen de groep waar de instelling deel van uitmaakt. Holland Quaestor neemt aan dat dit alleen geldt indien de cliënt ook een relatie is van die groepsentiteit en dat zij niet alle meldingen betreffen die worden gedaan aan de FIU. Bovendien ziet Holland Quaestor hierin een gevaar dat groepsonderdelen, al dan niet bewust, deze informatie deelt met de client, wat de vrijwaring van het trustkantoor mogelijk in gevaar brengt. Dit acht Holland Quaestor onwenselijk. Trustkantoren hebben geen invloed en controle op de uit te voeren handelingen van groepsentiteiten en achten deze bepaling derhalve onwenselijk.

Artikel 33 lid 6: Dit artikel verplicht de instelling om te beschikken over systemen die haar in staat stellen snel en volledig te reageren op vragen van de FIU en de toezichthouder. Hierbij worden een tweetal voorbeelden van vragen genoemd, echter deze lijst is niet uitputtend. De reikwijdte van dit artikel is Holland Quaestor niet geheel duidelijk aangezien zij in zeer algemene bewoordingen is gesteld. De voorbeelden die genoemd zijn, zijn vrij algemeen. Holland Quaestor stelt voor om duidelijk aan te geven waaraan systemen dienen te voldoen in dit kader. Het is de leden van Holland Quaestor gebleken dat van trustkantoren verwacht wordt steeds meer een gedetailleerdere informatie omtrent cliënten en relaties aangeleverd wordt op verzoek van de toezichthouder. Het moge echter bekend zijn dat het aanschaffen, onderhouden en aanpassen van systemen een proces is wat tijd en inspanning kost. Voor instellingen is het belangrijk om te weten aan welke eisen systemen dienen te voldoen om aan de eisen van de wetgever tegemoet te komen.
